

**National Library
of Sweden**

Denna bok digitaliserades på Kungl. biblioteket år 2012

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 1924:23
KOMMUNIKATIONSDEPARTEMENTET

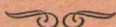

H A N D L E D N I N G

VID

UTARBETANDET AV BRANDORDNINGAR FÖR LANDSKOMMUNER

*Utarbetad inom Kommunikationsdepartementet
av tillkallade sakkunniga*

S T O C K H O L M

1 9 2 4

Statens offentliga utredningar 1924

Kronologisk förteckning

1. Angående ordnandet av statens kommersiella informationsverksamhet. Promemoria, avgiven av chefen för utrikesdepartementets speciella handelsavdelning. Marcus. 28 s. **U.**
2. Det svenska lantbrukets produktionskostnader. 2. Bokföringsåren 1920—1921 och 1921—1922. Av L. Nannesson. Meddelande från Kungl. Lantbruksstyrelsen nr 247 (nr 6 1923). Svanbäck. (6), 107 s. **Jo.**
3. Kungl. Elektrifieringskommitténs meddelanden. 12. Utredning beträffande planmässig elektrifiering av landsbygden inom Kopparbergs län. Beckman. 47 s. 2 kart. **Jo.**
4. Supplement nr 2 till Sverges familjenamn 1920. Stat. Repr.-anst. 10 s. **Ju.**
5. Betänkande med utredning och förslag angående det fria och frivilliga folkbildningsarbetet. Eklund. vij, 208 s. **E.**
6. Utredning rörande ny vattenväg mellan Östersjön och Vänern, Göta kanal, jämte bilag, innefattande preliminär utredning rörande vattenväg mellan Hjälmarén och Vänern. Svea kanal. Meddelande från Kungl. Kanalkommissionen. Nr 4. Hægström. 173 s. 3 kart. **K.**
7. Betänkande och förslag angående läroverks- och landsbibliotek. Uppsala, Almqvist & Wiksell. xj, 511 s. **E.**
8. Kungl. Elektrifieringskommitténs meddelanden. 13. Utredning beträffande planmässig elektrifiering av landsbygden inom Västmanlands län. Beckman. 36 s. 2 kart. **Jo.**
9. Kungl. Elektrifieringskommitténs meddelanden. 14. Utredning beträffande planmässig elektrifiering av landsbygden inom Värmlands län. Beckman. 52 s. 2 kart. **Jo.**
10. Kungl. Elektrifieringskommitténs meddelanden. 11. Utredning beträffande planmässig elektrifiering av landsbygden inom Blekinge län. Beckman. 32 s. 2 kart. **Jo.**
11. Kungl. Elektrifieringskommitténs meddelanden. 15. Utredning beträffande planmässig elektrifiering av landsbygden inom Jämtlands län. Beckman. 32 s. 2 kart. **Jo.**
12. Kungl. Elektrifieringskommitténs meddelanden. 18. Utredning beträffande planmässig elektrifiering av landsbygden inom Gotlands län. Beckman. 19 s. 1 karta. **Jo.**
13. Förslag till lönereglering för befattningshavare vid rikets allmänna läroverk samt vid folk- och småskolor m. fl. läroanstalter. Tullberg. 413 s. **E.**
14. Iakttagelser rörande socialiseringen i Österrike 1918—1922. Av Nils Karleby. Tiden. vij, 111 s. **Fi.**
15. Det svenska tobaksmonopolet. En undersökning av dess verksamhet 1915—1922. Av M. Marcus. Tiden. vij, 106 s. **Fi.**
16. Betänkande med förslag till gruvlag. Norstedt. 400 s. **Ju.**
17. Kungl. Elektrifieringskommitténs meddelanden. 19. Utredning beträffande planmässig elektrifiering av landsbygden inom Västernorrlands län. Beckman. 77 s. 2 kart. **Jo.**
18. Kungl. Elektrifieringskommitténs meddelanden. 9. Utredning beträffande planmässig elektrifiering av landsbygden inom Hallands län. Beckman. 146 s. 3 kart. **Jo.**
19. Anvisningar rörande vägvesendet och automobiltrafiken. Blom. 24 s. **K.**
20. Skeppstjänstkommittéens betänkande. 3. Förslag till lag om särskild pensionsförsäkring av sjöfolk. Marcus. 123 s. 1 tab.-bil. **H.**
21. Fastighetsregisterkommissionens meddelanden. 13. Sammandrag av inkomna yttranden över fastighetsregisterkommissionens förslag den 25 augusti 1923 angående tillsynen å fastighetsregistreringen m. m. Palmquist. 79 s. **Ju.**
22. Statens järnvägar. Kortfattad översikt av deras tillkomst, ekonomi och organisation. Av M. Marcus. Tiden. vij, 149 s. **Fi.**
23. Handledning vid utarbetandet av brandordningar för landskommuner. Marcus. 16 s. **K.**

Anm. Om särskild tryckort ej anges, är tryckorten Stockholm. Bokstäverna med fetstil utgöra begynnelsebokstäverna till det departement, under vilket utredningen avgivits, t. ex. **E.** = ecklesiastikdepartementet, **Jo.** = jordbruksdepartementet. Enligt kungörelsen den 3 febr. 1922 ang. statens offentliga utredningars yttre anordning (nr 98) utgivas utredningarna i omslag med enhetlig färg för varje departement.

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 1924: 23
KOMMUNIKATIONSDEPARTEMENTET

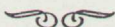
H A N D L E D N I N G

VID

UTARBETANDET AV BRANDORDNINGAR FÖR LANDSKOMMUNER

*Utarbetad inom kommunikationsdepartementet
av tillkallade sakkunniga*

STOCKHOLM 1924
ISAAC MARCUS' BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

HAND-BOOK

UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

Jämlikt statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet av Kungl. Maj:t givet bemyndigande uppdrogs den 15 juni 1923 åt revisionssekreteraren E. T. Vitell och vice brandchefen vid Stockholms stads brandkår C. G. O. S. Borgenstierna att i egenskap av sakkunniga inom kommunikationsdepartementet biträda med upprättande av normaltyper till brandordningar. De sakkunniga hava sedermera utarbetat härefter följande förslag till handledning vid utarbetandet av brandordningar för landskommuner.

Vid ordnandet av brandväsendet å landsbygden framträder ofta behov av att äga tillgång till sakkunnigt biträde. Det har därför här synts böra bringas till allmän kännedom, att efter anmälan i kommunikationsdepartementet dylikt biträde kan erhållas av ovan nämnda sakkunniga. Biträde lämnas kostnadsfritt, såvida icke arbetet blir av större omfattning eller resor äro erforderliga.

KOMMUNIKATIONSDEPARTEMENTET.

Den brandstadga, som utfärdades den 15 juni 1923 och som trädde i kraft den 1 januari 1924, innehåller bestämmelser även angående landsbygden. Sålunda föreskrives i stadgans 24 §, att, då landskommun därom gör framställning eller då länsstyrelse med hänsyn till byggnadstäthet eller befintligheten av eldfarliga inrättningar finner sådant erforderligt för beredande av trygghet mot skada av brand, länsstyrelsen äger efter vederbörandes hörande förordna, att vad avdelning II av stadgan innehåller skall helt eller delvis gälla inom viss kommun å landet eller del därav. Har dylikt förordnande meddelats, skall brandordning upprättas, upptagande de föreskrifter, som äro erforderliga utöver i stadgan eller eljest i vederbörlig ordning meddelade bestämmelser. Föreliggande förslag är avsett att lämna vägledning vid utarbetandet av landskommunernas brandordningar. Helt naturligt är på landsbygden det förebyggande brandskyddet av den största betydelsen. Själva eldsläckningsväsendet intar där, åtminstone då det ej är fråga om ett tätt bebyggt område, en mera undanskymd ställning. Förslagets bestämmelser om brandsyn och sotning samt om allmänna försiktighetsmått till förebyggande av eldsvåda äro därför de viktigaste. Vad förslaget härom innehåller, bör, åtminstone till någon del, gälla inom alla landskommuner.

1 KAP.

Om brandordningens tillämpningsområde.

1 §.

I denna paragraf skall, därest brandstadgans bestämmelser angående landsbygden icke skola gälla inom hela kommunen utan endast inom viss del därav, angivas det område av kommunen, för vilket brandordningen gäller.

Anm. Paragrafen kan exempelvis erhålla följande lydelse: Denna brandordning gäller för N. N. kommun med undantag av N. N. municipalsamhälle; eller: Denna brandordning gäller för N. N. bruk och N. N. villasamhälle.

2 KAP.

Om förvaltningen av brandväsendet.

2 §.

1 mom. Förvaltningen av brandväsendets angelägenheter handhaves av en brandstyrelse. Denna utgöres av fem ledamöter jämte lika antal suppleanter, vilka väljas av kommunalfullmäktige eller, om sådana ej finnas, av kommunalstämman. Av ledamöterna bör om möjligt en vara byggnads-sakkunnig.

2 mom. Beträffande obehörighet att utöva uppdrag som ledamot eller suppleant i brandstyrelsen, rätt att avsäga sig sådant uppdrag samt ledamots och suppleants tjänstgöringstid och avgång gäller vad i förordningen om kommunalstyrelse på landet är om kommunalnämnd stadgat.

Anm. Denna paragraf skall intagas i brandordningen endast för det fall att kommunen beslutat, att särskild brandstyrelse skall utses.

3 §.

1 mom. Brandstyrelsen väljer vid första sammanträdet under kalenderåret inom sig ordförande och vice ordförande för året. Om utgången av dessa val skall kommunalnämnden underrättas. Äro både ordföranden och vice ordföranden hindrade att bevista sammanträde, utses ordförande för tillfället.

2 mom. Brandstyrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden eller vid förfall för honom av vice ordföranden, så ofta omständigheterna det påkalla och jämväl när det äskas av Konungens befallningshavande, kommunalnämnden, kommunalfullmäktige eller, om sådana ej finnas, kommunalstämman eller brandchefen.

3 mom. Vid sammanträde må ärende företagas til avgörande, så snart tre ledamöter äro tillstädes.

4 mom. Vid val sker omröstning med slutna sedlar, där så begäres, och skiljer lotten mellan dem, som erhållit lika antal röster. I öfrigt verkställs omröstning öppet. Härvid bliver den mening gällande, varom de flesta rösterna förena sig. Äro vid öppen omröstning rösterna på vardera sidan lika många, gäller den mening, som biträts av ordföranden vid sammanträdet.

5 mom. Vid brandstyrelsens sammanträden skall föras protokoll, vars riktighet granskas antingen genast eller sist vid styrelsens nästa sammanträde; dock kan styrelsen särskilt för varje gång uppdraga åt två eller flera av sina ledamöter att jämte ordföranden verkställa granskningen.

6 mom. Brandchefen skall vara närvarande vid brandstyrelsens sammanträden och föredraga förekommande ärenden; ägande brandchefen, som har rätt att deltaga i överläggningarna men ej i besluten, att, där han det begär, få sin mening antecknad till protokollet.

Anm. Denna paragraf införes i angiven lydelse i brandordningen endast då särskild brandstyrelse finnes. I motsatt fall böra av i denna paragraf upptagna bestämmelser endast de i mom. 2 och 6 förekommande bibehållas med erforderliga ändringar. Följande lydelse av paragrafen torde för sådant fall vara lämplig:

1 mom. Förvaltningen av brandväsendets angelägenheter handhaves av kommunalnämnden (eventuellt annan kommunal förvaltningsmyndighet).

2 mom. (= 2 mom.) För handläggning av ärende, som rör brandväsendet, sammanträder kommunalnämnden (eventuellt annan kommunal förvaltningsmyndighet) så ofta omständigheterna det påkalla och jämväl när det äskas av Konungens befallningshavande eller brandchefen.

3 mom. (= 6 mom.) Då ärende, som rör brandväsendet, förekommer till behandling inför kommunalnämnden (eventuellt annan kommunal förvaltningsmyndighet), skall brandchefen vara närvarande; ägande brandchefen, som ej har rätt att deltaga i besluten, att, där han det begär, få sin mening antecknad till protokollet.

Av de fattade besluten skall brandchefen erhålla del genom utdrag av kommunalnämndens (eventuellt annan kommunal förvaltningsmyndighets) protokoll.

4 §.

Förutom de åligganden och befogenheter, som jämlikt gällande brandstadga eller eljest i denna brandordning intagna föreskrifter tillhöra brandstyrelsen (kommunalnämnden, eventuellt annan kommunal förvaltningsmyndighet), tillkommer det styrelsen (kommunalnämnden, eventuellt annan kommunal förvaltningsmyndighet):

1:o) att uppgöra förslag till brandordning samt utfärda reglementen för brandstyrkan, brandchefen, vice brandchefen och skorstensfejare,

2:o) att årligen avgiva förslag till inkomst- och utgiftsstat för brandväsendet under det nästföljande året,

3:o) att efter förslag av brandchefen av de i allmän brandkår tjänstpliktiga uttaga lämpligt antal personer,

4:o) att övervaka efterlevnaden av brandstadgan, brandordningen och övriga brandväsendet rörande författningar, reglementen och instruktioner m. m.,

5:o) att tillse, att av brandstyrelsen (kommunalnämnden, eventuellt annan kommunal förvaltningsmyndighet) godkänd instruktion rörande brandstyrkans tjänstgöring finnes av brandchefen upprättad,

6:o) att efter förslag av brandchefen fastställa föreskrifter angående tjänste-tecken för brandchefen och vice brandchefen samt övrig personal vid brandstyrkan,

7:o) att efter förslag av brandchefen till kommunalfullmäktige eller, om sådana ej finnas, till kommunalstämman ingiva förslag om inköp av brand- och livräddningsredskap samt övrig materiel ävensom ombesörja anskaffandet därav, i den mån anslag därtill beviljats,

8:o) att hos kommunalfullmäktige eller, om sådana ej finnas, hos kommunalstämman göra framställning om belöning åt den, som därav gjort sig förtjänt,

9:o) att i brandväsendet rörande angelägenheter avgiva de yttranden, som från brandstyrelsen (kommunalnämnden, eventuellt annan kommunal förvaltningsmyndighet) av vederbörande myndigheter infordras,

10:o) att i övrigt främja allt, som kan lända till samhällets trygghet mot eldfara.

3 KAP.

Om brandrotar, brandstyrka, brandchef och vice brandchef.

5 §.

1 mom. Därest det med hänsyn till föreliggande förhållanden är lämpligt att indela kommunen i särskilda brandrotar, bör stadgande därom intagas i detta moment.

Anm. Följande lydelse av momentet föreslås t. ex.

»Kommunen indelas i följande brandrotar:

Nr 1	omfattande	Kyrkbyns ägor,
» 2	»	Stora och Lilla Österby ägor,
» 3	»	Vesterby, större delen av ägorna samt följande hemmans
och utgårdars ägor nämligen
N. N.
N. N.
N. N. o. s. v.
» 4	»	Norrby gods med tillhörande pappersmassefabrik samt
kvarn och såg,
» 5	»	Söderby järnvägs- och ångbåtsstationers område, Söderby
gårds ägor samt till Vesterby hörande utjord, å vilken
finnas handels- och verkstadslägenheter invid stations-
området.»

Vid kommunens indelning i brandrotar bör hänsyn tagas till föreliggande

förhållanden. Är kommunens område litet och befolkningen någorlunda jämnt fördelad inom detsamma, är det obehövt att indela kommunen i brandrotar. Är kommunen av större omfång eller förekomma inom densamma byar, tätt bebyggda områden, industriella anläggningar e. d., bör en indelning i brandrotar företagas i enlighet med de principer, som här ovan följts.

2 mom. Detta moment skall innehålla bestämmelser om brandstyrkans storlek och sammansättning, varom stadgas i 28 § brandstadgan.

Anm. Brandstyrkan torde i regel komma att utgöras av allmän brandkår. Att ange några normer för dennas storlek låter sig icke göra, då förhållandena inom olika kommuner äro i hög grad skiftande. Inom tätt bebyggda delar av kommunen eller vid industriella anläggningar o. d. bör även borgarbrandkår eller s. k. frivillig brandkår förekomma. Dennas numerär bör utgöra minst 26 man, därav minst 2 man boende i omedelbar närhet av det ställe, där brandredskapen förvaras.

3 mom. Inom varje brandrote skola av brandstyrelsen (kommunalnämnden, eventuellt annan kommunal förvaltningsmyndighet) utses en brandrotmästare och två vice brandrotmästare.

Dessa åligga, var inom sin rote:

att uppdelas inom roten boende medlemmar av allmänna brandkåren i lag om högst 15 personer och bland dem utse förmän för varje lag,

att på lämpligt sätt enligt brandchefens anvisningar anordna undervisning och övningar med rotens manskap,

att i första hand leda eldsläckningsarbetet vid eldsvåda inom det område, roten omfattar, till dess brandchefen eller vice brandchefen anländer,

att hava ansvar för och öva tillsyn över inom roten förvarad, kommunen tillhörig eller till kommunens disposition ställd eldsläckningsmateriel m. m., samt

att i övrigt ställa sig brandchefens föreskrifter liksom föreskrifterna i brandstadgan och denna brandordning till efterrättelse.

4 mom. Förman skall till person väl känna varje man inom sitt lag, hans yrkesskicklighet m. m.

5 mom. Envar medlem av brandstyrkan är skyldig att under tjänstgöring vid eldsvåda eller övning ovillkorligen efterkomma överordnads inom brandstyrkan befallningar samt mottaga och utföra det befäl, som av överordnad ålägges. Utan högste närvarande överordnads tillstånd må ingen av personalen avlägsna sig från tjänstgöringsstället.

6 mom. Beordras medlem av brandstyrkan att efter den egentliga eldsläckningen kvarstanna å brandplatsen för att verkställa s. k. eftersläckning eller fullgöra vakthållning, äger han att efter brandstyrelsens (kommunalnämndens, eventuellt annan kommunal förvaltningsmyndighets) beprövande erhålla skälig ersättning härför. Ersättningen, som utgår av kommunens medel, utbetalas av brandstyrelsen (kommunalnämnden, eventuellt annan kommunal förvaltningsmyndighet) efter brandchefens hörande.

7 mom. Brandrotmästare och vice brandrotmästare undervisas och övas minst en gång var annan månad. Brandrotmästare skall undervisa och öva

manskapet inom sin rote minst en gång var tredje månad. Hela brandstyrkan övas tillsammans minst en gång om året. Kallelse till denna övning sker dels genom anslag å anslagstavlur dels ock genom kungörelse i kyrkan under två på varandra följande söndagar. Kallelse till övriga övningar sker på sätt brandchefen bestämmer.

Anm. Då kommun ej indelats i brandrotar, utgår 3 mom., varjämte 7 mom. bör erhålla följande lydelse: »Allmänna brandkåren övas minst en gång varje halvår. Kallelse till övning sker dels genom anslag å anslagstavlur dels ock genom kungörelse i kyrkan under två på varandra följande söndagar.» Finnes borgarbrandkår eller s. k. frivillig brandkår, bör i brandordningen föreskrivas, att dylik kår skall övas två gånger i månaden.

6 §.

Till brandchef och vice brandchef böra utses personer med god förmåga att leda större arbetsstyrka, och böra de helst äga någon byggnadsteknisk kunskap samt om möjligt hava genomgått kortare utbildningskurs vid yrkesbrandkår.

Anm. Brandchefs- och vice brandchefsbeftattningarna äro principiellt att betrakta såsom oavlönade förtroendeuppdrag. Då emellertid desamma, i synnerhet brandchefsbeftattningen, pålägga sina innehavare ett ganska krävande arbete och det är av största vikt, att erfarna och dugliga personer bekläda dessa tjänster, torde det ofta vara lämpligt att tillerkänna dem ersättning för deras arbete.

7 §.

Brandchefen och vice brandchefen utses för fyra år i sänder.

Medlemmarna i allmänna brandkåren uttagas för en tid av fyra år i sänder.

Anm. Därest borgarbrandkår eller s. k. frivillig brandkår finnes, bör anställning ske medelst kontrakt med viss tids ömsesidig uppsägning.

8 §.

Förutom vad i brandstadgan, denna brandordning eller eljest föreskrives, åligger det brandchefen:

att vårda sig därom, att kommunens brandväsen är ändamålsenligt ordnat samt att, då för sådant ändamål anslag av allmänna medel eller förändring eller tillägg i brandordningen äro erforderliga, därom göra framställning till brandstyrelsen (kommunalnämnden, eventuellt annan kommunal förvaltningsmyndighet),

att avgiva de yttranden, som från brandchefen av vederbörande myndigheter infordras i ärenden angående brandväsendet,

att tillse, att brandstyrkan alltid uppgår till fastställt antal och är väl övad.

Anm. Då kommun ej är indelad i brandrotar, bör detta stycke erhålla följande lydelse: »att tillse, att brandstyrkan alltid uppgår till fastställt antal, att uppdelas allmänna brandkåren i lag om högst 15 personer och bland

dem utse förmän för varje lag samt att anställa föreskrivna övningar med brandstyrkan.»

- att upprätta instruktion rörande brandstyrkans tjänstgöring,
- att föra namnrulla över brandstyrkan, inventarieförteckning samt övriga erforderliga förteckningar och journaler,
- att tillse, att kommunen tillhörig eller till dess disposition ställd brand- och livräddningsredskap förvaras å därför bestämda ställen samt jämte brandtelegraf eller andra anordningar för alarmering städse är i gott och fullständigt skick,
- att tillse, att brandväsendets byggnader, materiel och utrustning aktsamt begagnas och omsorgsfullt vårdas,
- att, så ofta anledning därtill föreligger, besiktiga dels den brand- och livräddningsredskap, som skall av fastighetsägare anskaffas och underhållas, dels ock byggnader, upplagsplatser och dylikt,
- att aktgiva på, att meddelade föreskrifter om försiktighetsmått till eldsvådas avvärjande iakttagas.

9 §.

- Vice brandchefen åligger:
 - att biträda brandchefen i allt, vad honom åligger,
 - att, då brandchefen är hindrad, fullgöra de med brandchefsbefattningen förenade åligganden.

10 §.

Det åligger brandchefen och vice brandchefen samt personalen vid brandstyrkan att noggrant efterleva ej allenast vad i brandstadgan och brandordningen är stadgat utan ock vad i reglemente och instruktion finnes föreskrivet.

11 §.

- Brandchefen, vice brandchefen, brandrotmästare, vice brandrotmästare och förmän skola under tjänstgöring bära fastställda tjänstetecken.
- Dessa anskaffas och underhållas på kommunens bekostnad.

12 §.

I denna paragraf böra meddelas bestämmelser om att brandchefen och vice brandchefen icke samtidigt få utan anmälan till ordföranden i brandstyrelsen (kommunalnämnden, eventuellt annan kommunal förvaltningsmyndighet) vistas utom kommunens område. I fråga om brandrotmästare och vice brandrotmästare bör stadgas, att de icke samtidigt få utan anmälan till brandchefen vistas utom rotens område.

4 KAP.

Om brand- och livräddningsredskap m. m.

13 §.

Denna paragraf skall innehålla bestämmelser om kommunens gemensamma brand- och livräddningsredskap samt förvaringsrum för densamma.

Anm. Paragrafen kan förslagsvis givas följande lydelse:

»Kommunens brand- och livräddningsredskap skall bestå minst av: en handkraftspruta om 150 minutiliter med sugslang och 2 stycken tryckslangslängder å 30 meter jämte övrig till sprutan hörande materiel; en vattentunna på hjuldon; 2 stycken stegar; 2 stycken båtshakar; 2 stycken pytssprutor; 6 stycken hinkar samt ett brandsegel, som allt skall förvaras i därför avsedd, väl utmärkt sprutbod invid folkskolehuset; en s. k. expresspruta på två hjul med tillhörande slang och utrustning, som omhänderhaves av frivilliga brandkåren i roten N:o 5; till denna brandkårs förfogande har kommunen därjämte lämnat 2 stycken brandalarmtrumpeter samt diverse mindre materiel såsom yxor och stegar m. m.»

14 §.

Denna paragraf skall innehålla bestämmelser om i vad mån fastighetsägare är skyldig att anskaffa och underhålla för fastigheten erforderlig brand- och livräddningsredskap.

Anm. Såsom exempel på bestämmelser, som kunna förekomma, anföres: att ägare av bebyggd fastighet är skyldig att i brukbart skick å fastigheten hålla:

a) då taxeringsvärdet å byggnaderna icke överstiger 5,000 kronor: en pytspruta, en vattenhink och en stege av tillräcklig längd,

b) då taxeringsvärdet å byggnaderna överstiger 5,000 kronor men icke 20,000 kronor: två pytssprutor, två vattenhinkar och två stegar av tillräcklig längd,

c) då taxeringsvärdet å byggnaderna överstiger 20,000 kronor men icke 50,000 kronor: en slangspruta, försedd med en minst 5 meter lång slang och i stånd att framdriva minst 80 liter vatten i minuten, två pytssprutor, två vattenhinkar och två stegar av tillräcklig längd,

d) då taxeringsvärdet å byggnaderna överstiger 50,000 kronor: en slangspruta, försedd med en minst 7 meter lång slang och i stånd att framdriva minst 100 liter vatten i minuten, två pytssprutor, två vattenhinkar och två stegar av tillräcklig längd,

att i varje ladugårdsrum med mer än 10 klavbundna djur skall finnas en på frostfri och lätt tillgänglig plats förvarad, till eldsläckning städse färdig kemisk eldsläckningsapparat av någon av statens provningsanstalt godkänd typ, vilken apparat skall anskaffas av gårdens ägare samt underhållas av denne eller, för den händelse gården är utarrenderad, av arrendatorn,

att då i hus med mera än två våningar, boningsrum finnas inredda i tredje eller högre våning, livräddningslinor skola finnas i varje boningsrum.

15 §.

Denna paragraf skall innehålla bestämmelser om, huru tillräcklig vattentillgång för eldsläckning skall beredas.

Anm. Såsom exempel på bestämmelser, som kunna förekomma, anföres: att vatten för eldsläckning skall tagas från anlagda vattenbehållare eller brandbrunnar eller från förekommande vattendrag, vid vilka bryggor för vattenhämtning skola anordnas och pumpar uppställas,

att det åligger brandchefen tillse, att vattenbehållare och brandbrunnar alltid äro i brukbart skick samt att brandvakar under vintern hållas öppna i vattendragen,

att envar, som äger eller disponerar murad panna eller ångpanna, är skyldig att mot skäligen ersättning för bränsle vid eldsvåda under stark köld uppvärma vatten för sprutornas behov,

att envar, som äger arbetshästar, är skyldig att hålla anordning för framkörande av vatten vid eldsvåda.

16 §.

I denna paragraf skall angivas på vad sätt kommunens brandstyrka sammankallas vid eldsvåda.

Anm. Paragrafen kan exempelvis givas följande lydelse:

»Sammankallandet av brandstyrkan sker vid eldsvåda inom brandroten Nr 1 genom klämtning i kyrkklockan, vid eldsvåda inom brandrotarna Nr 2 och 3 genom klämtning i gårdarnas ringklockor, vid eldsvåda inom brandroten Nr 4 genom pappersmassfabrikens ångsiren samt vid eldsvåda inom brandroten Nr 5 genom signalering i brandlurar, som finnas upphängda å bestämda platser.»

5. KAP.

Om brandsyn.

17 §.

I denna paragraf skall angivas, under vilken tid av året allmän brandsyn skall förrättas samt huru, när och av vem kungörelse om brandsyn och efterbesiktning skall utfärdas.

Anm. Den lämpligaste tiden för brandsyns förrättande torde vara under eldningssäsongen. Kungörelse om brandsyn synes lämpligen böra utfärdas av brandchefen samt uppläsa i kyrkan två söndagar i följd före brandsynens början ävensom anslås å förefintliga anslagstavlur. Meddelande om efterbesiktning bör lämnas vid brandsynen. Då brandförsäkringsinrättning hos brandchefen anmält, att inom kommunen belägen fastighet är försäkrad hos inrättningen, bör genom brandchefens försorg inrättningen särskilt underrättas om tiden för brandsynen.

18 §.

Brandsynenämnden må i särskilt fall med brandstyrelsens (kommunalnämndens, eventuellt annan kommunal förvaltningsmyndighets) medgivande, då brandsynenämnden finner sådant behöfligt, påkalla biträde av sakkunniga personer.

Anm. Dylika fall kunna förekomma, då det är fråga om att förrätta brandsyn å industriella anläggningar och dyligt.

19 §.

Vid brandsyn och efterbesiktning fört protokoll skall förvaras hos kommunalnämnden.

6 KAP.

Om sotning.

20 §.

Denna paragraf skall innehålla föreskrift om de sotningsfrister, som för kommunen skola tillämpas.

Anm. Paragrafen kan förslagsvis givas följande lydelse:

»Rökgång från eldstad i boningsrum, som vanligen hålles uppvärmt under den kalla årstiden, rökgång från köksspisel, pannmur eller annan eldstad, varest kokning äger rum för enskilt hushålls behov, samt rökgång från centraluppvärmningsapparat skall sotas minst en gång om året.

Rökgång från köksspisel, pannmur eller annan eldstad, varest kokning äger rum i större omfattning än för enskilt hushålls behov, såsom i värds- hus, näringsställe, bageri, rökeri eller annan därmed jämförlig inrättning skall sotas minst en gång var tredje månad.

Skorsten med rökgångar och kanaler, som hör till fabrik eller annan dylik anläggning, skall sotas minst en gång om året.

Brandstyrelsen (kommunalnämnden, eventuellt annan kommunal förvaltningsmyndighet), äger, där så påfordras, att, efter brandchefens hörande, avgöra, vilka eldstäder skola hänföras till det ena eller det andra av här ovan omnämnda slag, ävensom; därest med hänsyn till eldstads, rökgångs eller det använda bränslets beskaffenhet m. m. för visst fall erfordras jämkning vare sig till skärpning eller till lindring i de här ovan fastställda sotningsfrister, därom besluta.»

21 §.

Denna paragraf skall innehålla föreskrift om av vem sotning må verkställas.

Anm. Önskvärt är, att sotningen verkställas endast av person, som vunnit utbildning i yrket. Därest kommun anser lämpligt att anställa yrkesutbildad skorstensfejare, böra i brandordningen regler givas för hans verksamhet. Sålunda bör stadgas, att han skall vara skyldig föra kontrollbok, vari skola antecknas av honom verkställda förrättningar ävensom de felaktigheter, som han vid utförandet av sitt arbete upptäcker å eldstäder och rökgångar m. m. och som äro av beskaffenhet att medföra eldfara. Därest dylik felaktighet upptäcket, skall skorstensfejaren vara skyldig därom underätta såväl husägaren som brandchefen, vilken sistnämnde även bör kontrollera skorstensfejarens verksamhet genom granskning av kontrollboken. Vidare böra bestämmelser lämnas om sättet för arbetets utförande. Arbetet skall sålunda verkställas noggrant och ordentligt och på sådant sätt, att minsta möjliga olägenhet därav vållas husägare och hyresgäster. Skada, som genom ovarsamhet eller oskicklighet från skorstensfejarens sida uppkommer, skall av honom ersättas. Därest för arbetets utförande hål måste upptagas å eldstad, rökgång eller mur, bör det åligga skorstensfejaren ombestyrja både hålets upptagande och dess igenmurande. Klagomål mot skorstensfejaren bör prövas av den myndighet, som handhar förvaltningen av brandväsendets angelägenheter. Slutligen bör stadgas, att betalning för av skorstensfejaren utfördt arbete skall utgå enligt av kommunens beslutande myndighet bestämd taxa.

Om allmänna försiktighetsmått till förebyggande av eldsvåda.

22 §.

1 mom. Ej må någon handskas ovarsamt med brinnande, glödande eller eldfarliga föremål under sådana omständigheter, att fara för eldsvåda däri-genom kan uppstå.

Det är sålunda förbjudet, bland annat:

att använda bart brinnande ljus, tända stickor eller dylikt eller röka tobak i ladugårdar, stall och andra uthus, å vindar samt i garderober och dylika utrymmen,

att lämna uppgjord eld utan vård,

att inomhus annorledes än i kärl, försedda med självstängande lock och helt och hållet förfärdigade av icke brännbart material, förvara ur eldstäder tagen aska, slagg och sot, eller med olja bemängda trasor, trassel och dylikt,

att utan erforderliga försiktighetsmått koka olja, beck, tjära och andra eld-farliga ämnen,

att lägga brännbara ämnen närmare rökgång än en meter.

2 mom. Envar åligger att, såvitt i hans förmåga står, tillse att eldstäder, lokomobiler, explosionsmotorer, ångpannor, ånggrytor eller dylikt, med tillhörande skorstenar, asklådor, rör och gnistsläckare, samt anläggningar och ledningar för belysning eller kraftöverföring, som av honom begagnas, äro utan fel, som kan medföra eldfara, och att, om sådant fel upptäckes, ofördröjligen låta avhjälpa detsamma.

23 §.

Då lokomobil användes, skall den vara försedd med fullgod gnistsläckare och får ej placeras på närmare avstånd från byggnad eller brännbart upplag än sex meter, då eldningen av lokomobilen sker med lövved, kol eller koks. Användes annat bränsle, skall avståndet vara minst trettio meter. När stark vind blåser i riktning mot byggnad eller brännbart upplag, får eldning av lokomobil ej ske. När lokomobil eller explosionsmotor hålles i gång, skola invid densamma finnas två kärl om minst 10 liters rymd, fyllda det ena med vatten och det andra med sand. Avgasningsrör från explosionsmotor skall utmytna ovan vattenytan i särskilt anordnat kärl av lämplig storlek.

24 §.

1 mom. Upplag eller förråd utöver husbehov av ämnen, som lätt kunna fatta eld, såsom sprit, bensin, olja, beck, harts, tjära, svavel och dylikt, få icke finnas å vindar över boningsrum eller uti med eldstad försedda rum.

2 mom. I övrigt erinras envar om skyldigheten att ställa sig till efterrättelse vad i gällande författningar finnes föreskrivet till förebyggande av eldfara samt till räddning av människoliv och egendom vid eldsvåda.

25 §.

Vid nybyggnad av hus med eldstad bör iakttagas:

att yttertaket belägges med icke antändbart ämne såsom tegel, skiffer, plåt eller asfaltpapp;

att ett avstånd av minst 20 meter finnes till närmaste byggnad med tak av lätt antändbart ämne;

att uppmurning av eldstad och skorsten sker på ändamålsenligt och mot brandfara skyddande sätt, därvid tillses, att skorsten från köksspis och annan eldstad, som användes väsentligt mera än kakelugn i boningsrum, erhåller säker tjocklek och blir rakt uppmurad till minst 0.5 meters höjd över taket;

att kamin eller ånggryta ej uppsättes annorledes än på murad grund eller på golv av icke antändbart ämne och, om den icke inrymmes i murad nisch med skorsten, ej förses med rökrör av plåt närmare intill trä än 0.9 meter utan säker isolering;

att för ladugårdar och stallar, som avses för större antal djur (minst 20 stycken), vidtagas följande särskilda skyddsåtgärder:

dörrarna skola vara dubbla och utåtgående samt, om möjligt, leda ut i det fria på två sidor av huset,

mellanvägg mot foderrum skall vara murad, reveterad eller belagd med tunntegel samt får icke hava andra öppningar än sådana, som äro försedda med självstängande, tätt slutande plåtbeklädda dörrar,

tak eller mellanbotten mellan kreatursrum och foderskulle skall vara omsorgsfullt tätat medelst murputs eller med beläggning ovanpå av ett lager stam-pad lera, såvida ej ordentlig brandbotten åstadkommes; öppningarna skola förses med samma slags dörrar som i mellanvägg mot foderrum,

kreatursbindslena skola lätt kunna lösas med ett handgrepp för vardera; s. k. självlösande bindslen, som på en gång frigöra flera djur, få ej före-komma, såvida ej djuren vänjas vid regelbundet utgående;

huset skall förses med ändamålsenlig åskledare;

för eldstad skall ordentligt valv sättas och rakt uppgående skorsten av minst tre stens tjocklek uppmuras till en meters höjd över taket, varjämte effektiv gnistsläckare skall anbringas.

8 KAP.

Om förfarandet vid eldsvåda m. m.

26 §.

Vid eldsvåda i ladugård skola de förstkommande söka rädda djur, som äro utsatta för eldfara, och bör därvid någon eller några ägna sig åt djurens lösande samt andra vara tillreds att föra dem i säkerhet.

Blir det känt, att upplag av lätt antändliga, eldfarliga eller explosiva ämnen finnas i närheten av brandställe, böra, såvitt möjligt, åtgärder skyndsamt vidtagas för bortskaffande eller annat säkerställande av samma upplag.

De i grannskapet varande byggnaderna skola bevakas och skall därvid tillses, att dörrar och fönster hållas stängda samt att andra öppningar bliva tillslutna.

Där så befinnes nödigt och möjligt, skola brandsegel sträckas och pressningar utbredas, särskilt till skydd för halm- och spåntak, och skola desamma genom besprutning hållas fuktiga.

Vid soteld skola invid skorstensmuren befintliga brännbara föremål bortskaffas och försök göras att dämpa elden genom nedkastande av salt i skorstenen.

27 §.

Medlem av allmänna brandkåren bör, då han inställer sig vid brandplatsen, medföra hink och yxa.

28 §.

Å brandplatsen föres befälet av brandchefen eller i hans frånvaro av högsta närvarande befäl.

29 §.

Då brandchefen jämlikt 42 § brandstadgan påfordrar, att häst, fordon eller båt skall ställas till brandväsendets förfogande, skall ersättning därför utgå efter i orten gängse pris.

9 KAP.

Ansvarsbestämmelser.

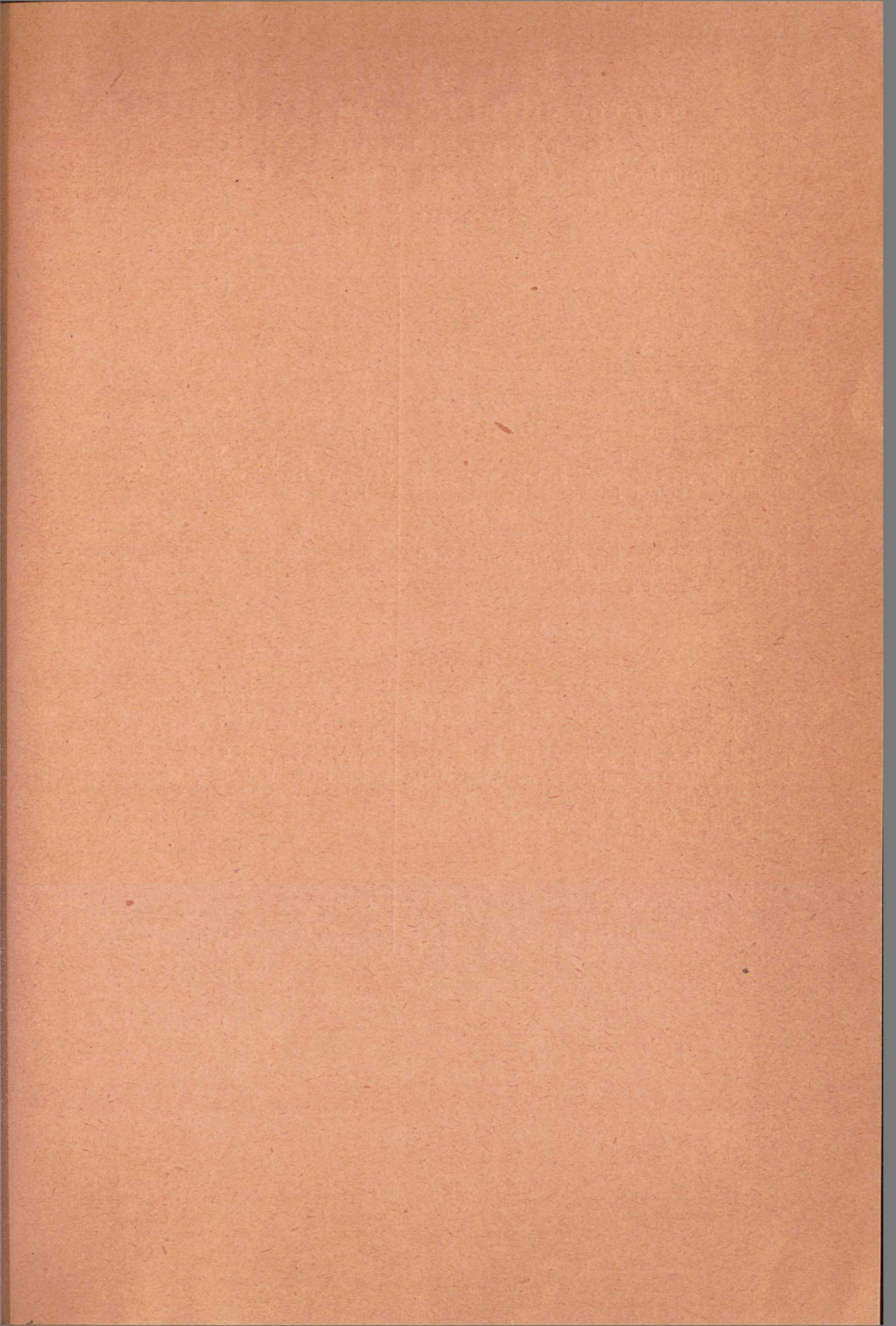
30 §.

Gör brandchefen, vice brandchefen eller medlem av avlönad brandstyrka sig skyldig till förseelse i tjänsten, äger brandstyrelsen (kommunalnämnden, eventuellt annan kommunal förvaltningsmyndighet) varna eller ock avskeda honom.

31 §.

Den, som överträder i denna brandordning meddelad föreskrift, böte från och med 5 kronor till och med 500 kronor, där icke å förseelsen följer straff enligt allmän lag eller författning.

Till enahanda ansvar vare den förfallen, som utan skäl vägrar brandchefen tillträde, då han vill besiktiga brand- och livräddningsredskap, som skall av fastighetsägare anskaffas och underhållas, eller byggnader, upplagsplatser och dylikt.

Statens offentliga utredningar 1924

Systematisk förteckning

(Siffrorna inom klammer beteckna utredningarnas nummer i den kronologiska förteckningen.)

Allmän lagstiftning. Rättskipping. Fångvård.

Statsförfattning. Allmän statsförvaltning.

Kommunalförvaltning.

Statens och kommunernas finansväsen.

Politi.

Handledning vid utarbetandet av brandordningar för landskommuner. [23]

Socialpolitik.

Iakttagelser rörande socialiseringen i Österrike. [14]
Det svenska tobaksmonopolet. [15]
Statens järnvägar. [22]

Hälso- och sjukvård.

Allmänt näringsväsen.

Kungl. Elektrifieringskommitténs meddelanden. 9. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Hallands län. [18]
11. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Blekinge län. [10]
12. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Kopparbergs län. [3]
13. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Västmanlands län. [8]
14. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Värmlands län. [9]
15. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Jämtlands län. [11]
18. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Gotlands län. [12]
19. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Västernorrlands län. [17]

Fast egendom. Jordbruk med binärningar.

Det svenska lantbrukets produktionskostnader. 2. Bokörngsåren 1920—1921 och 1921—1922. [2]
Fastighetsregisterkommissionens meddelanden. 13. [21]

Vattenväsen. Skogsbruk. Bergsbruk.

Betänkande med förslag till gruvlag. [16]

Industri.

Handel och sjöfart.

Skeppstjänstkommitterades betänkande. 3. [20]

Kommunikationsväsen.

Utredning rörande ny vattenväg mellan Östersjön och Vänern jämte bihang. [6]
Anvisningar rörande vägväsendet och automobiltrafiken. [19]

Bank-, kredit- och penningväsen.

Försäkringsväsen.

Kyrkoväsen. Undervisningsväsen. Andlig odling i övrigt.

Supplement nr 2 till Sverges familjenamn 1920. [4]
Betänkande angående det fria och frivilliga folkbildningsarbetet. [5]
Betänkande och förslag angående läroverks- och landsbibliotek. [7]
Förslag till löne reglering för befattningshavare vid allmänna läroverk m. fl. läroanstalter. [13]

Försvarsväsen.

Utrikes ärenden. Internationell rätt.

Angående ordnandet av statens kommersiella informationsverksamhet. [1]